

ŽENSKA UBITA V BITKI PRED TEK- STILNO TOVARNO

15 oseb ranjenih v bitkah
pred dvema tekstilnima
tovarnama v South Caro-
lini, kjer so unijski delav-
ci že od 15. julija na stav-
ki.

PELZER, S. C., 2. sept. —
Danes so se pred bombažni-
ma tekstilnima tovarnama Pelzer
Manufacturing Co. udarili unijski
piketi s stavkolomci in kom-
panijskimi biriči, in v krvavi
bitki, ki je sledila, je bila ena
ženska ubita, najmanj 15 oseb
je bilo ranjenih. Tekom bit-
ke je padlo po petsto strel-
ov. Unijski vojski proti kom-
paniji je od 15. julija, danes pa
je prvič poskusila obratovati
brez protekcije državnih mili-
tarjev. Glavna tovarna se na-
haja v mestu, podružnica pa
v Gov. Johnston, ki je šele pre-
tekli petek odredil ukinitve
vojne stanja" v Pelzerju
do po 35 dneh službe odpokli-
cal vojaštvo, je nemudoma uka-
zal, da se vojaštvo vrne v me-

Mrs. Bertha Kelly, stara 21
let, in mati dveh otrok, je bila
ubita, ko so počili prvi strel-
i. Unijski vojski je bil zalet in
je bil zalet in do najbrže umrl
Mr. J. T. McDougal, star 50
let, ki je peljal svojega sina na
delo v drugo tovarno. Kompa-
nija ni hotela, da so stavarji prvi
streljali, ko so stavko-
vali poskušali vdreti v tovarno
piketo vrsto.

Francis Gorman, podpredsed-
nik United Textile Workers uni-
je, je dobil vest o bitki v Char-
loti, N. C., kjer je pred naj-
manj skupno obdrževal govor na
področju Delavskega praznika.
Pelzer se je takoj v Pelzer.
Pelzer se nahaja okoli 20 milj
od Honea Path, ki je bilo po-
ročno najbolj krvavih bojov
med generalnega strajka tek-
stilnih delavcev, ki se je vršil
preteklo jesen.

MEMPHIS, 2. sept. — South-
east Tent Farmers unijska, ki
je imela 15,000 članov, je danes
zahtevala za stavko delavcev
na bombažnih poljih v Arkan-
sas. Unijska zahteva \$1 plače za
vsake sto funtov nabranega
bombaža.

Trije ubiti na uro
Tekom sobote, nedelje in De-
lavskega praznika je bilo širom
države v avtomobilskih nesre-
cah ubitih 199 oseb, preko 200
je bilo resno poškodovanih.
Vse tri ubiti so bili v promet-
ni nesreči, ki je bila posledica
življenja. Največ je bilo ubitih v Califor-
niji, namreč 26, v Ohio pa 15.

Kara skočila s proge
Ženska kara je sinoči sko-
čila s proge na Lorain Ave. in
W. 25 St., ter tresčila ob tra-
ktor. Bila je nabito polna lju-
di, ki so se vračali z zrakoplov-
nega tabora. 16 oseb je dobilo
težke rane, 26 pa so morali zavrniti
posetnikov.

Naval turistov
V raznih konvencijah in drugih
delih v Clevelandu, je bil tolik-
šen, da so morali zavrniti
posetnikov.

Coughlin zopet bruha svoj demagoški bombast

Radijski pridigar udriha po predsedniku Rooseveltu, do-
čim se dobrika Normanu Thomasu. Pozivlja avto-
mobilne delavce, da ustanove 'samostojno unijo'

Rev. Charles E. Coughlin, ki
je tekom vročih poletnih mese-
cev miroval, je zdaj zopet začel
bruhati v javnost svoj dema-
goški bombast, kakor je razvi-
dno iz poročil, ki so prišla te-
kom zadnjih par dni iz Detroit-
ta. Naznanil je, da bo v teku
par tednov objavil podrobne na-
črte o bodočih aktivnostih nje-
gove "Unije za socialno pravi-
co," rekoč, da sedaj šteje že
devet milijonov članov, in da bo
zadnje nedeljo v oktobru zopet
začel z rednimi radijskimi go-
vori, ki bodo oddajani vsako
nedeljo ob 4. uri popoldne.

Coughlin je ob tej priliki u-
daril po Rooseveltu ter se začel
dobrihati s socialističnemu vodi-
telju Normanu Thomasu, ni pa
se hotel izkazati, koga bo pod-
piral za predsednika pri prihod-
njih volitvah.

"Mi ne nameravamo ustanovi-
ti svoje stranke," je rekel radijski
pridigar. "Podprli bomo kandi-
data, ki bo soglašal z našimi
principi. Kot se stvari sedaj
razvijajo, bo Roosevelt prihodi-
nje leto gotovo poražen. Ven-
dar on je zvit politikant in to-
rej ni mogoče reči, na katero
stran se bo obrnil. Do takrat
utegne obrniti hrbet svojemu
komunističnemu programu."

Coughlin je nato primerjal
Rooseveltovo politično filozofi-
jo s političnimi nazori Normana
Thomasa ter je rekel:

"Predsednik Roosevelt ima
slabe sorte ruskega komunizma,
dočim ima Thomas dobro sorto
ameriškega socializma."

Glede minulega kongresnega
zasedanja je rekel Coughlin, da
ni napravil "absolutno nič."
Edini zakoni, ki so kaj prida,
je dejal, so Wagnerjev zakon
za reševanje industrijskih spo-
rov, nevtralnostni zakon, Fra-
zier-Lamke zakon za pomoč far-
merjem in pa zakon za socialno
sigurnost. Glede zakona za ob-
davčenje bogatinov je rekel, da
je navaden bluf.

V nedeljo je imel Coughlin v
Belle Isle parku v Detroitu go-
vor pred okoli 25,000 avtomob-
ilskimi in drugimi delavci, v
katerem je urgiral delavstvo v
avtni industriji, da organizira
svojo samostojno unijo, geslo
naj bo "delitev dobičkov, ne bo-
gastva."

Nova unija, o kateri se trdi,
da šteje že 26,000 članov, je
naperjena proti Ameriški de-
lavski federaciji, ki je pretekli
teden v Detroitu sklicala prvo
konvencijo avtnih delavcev.
Vendar je Coughlin rekel, da ni
prišel, "da bi se prepiral z A-
meriško delavsko federacijo."
Tajnik "samostojne unije" je
Richard Frankenstein. Imenu-
(Dalje na 2. str.)

85 tisoč gledalcev

Včeraj je bil zaključek veli-
kih zrakoplovskih tekmah v Cle-
velandu. Tekme in razne zra-
čne akrobacije je gledalo 85 ti-
soč ljudi.

Poroka

Dne 19. avgusta sta se poro-
čila v Ripley, N. Y., Ann Kre-
čič, 3127 W. 56 St., in Joseph
Hlavaty, 3397 W. 49 St. Bilo
srečno!

ŽENA TAJNIKA IKESA UBITA V NESREČI

SANTA FE, New Mexico, 1.
sept. — Včeraj se je smrtno
ponesrečila 61 let stara sopro-
ga notranjega tajnika Harolda
L. Ickesa, ko je avto, v kate-
rem se je vozila v družbi več
oseb na mokri cesti spodrsnil
ter se prevrnil v obcestni ja-
rek. Voznik avtomobila je do-
bil smrtno nevarne poškodbe,
ostali pa so ušli z manj resni-
mi poškodbami. Pokojna zapu-
šča moža, tri sinove in eno hčer.
Pokopana bo v Winnetka, Ill.,
kjer je dom tajnika Ickesa.
Mrs. Ickes je bila izredno na-
darjena ženska ter velika opora
možu v njegovem javnem delo-
vanju. Pogreba se vdeleži tudi
Mrs. Roosevelt.

"Leteča bolha"

LONDON, 2. sept. — "The
Daily Express" poroča o iznaj-
di najbolj senzacijskega letala,
ki se ga je še kdaj videlo. Letalo
tehta samo 75 funtov, vsled če-
sar se ga nazivlja "leteča bol-
ha." Prvi uspešen polet je "le-
teča bolha" napravila iz Fran-
cije čez Angleški kanal pred par
dni ter pristala na Lympne zra-
koplovnem polju kot kak metulj.
Izza svojega prihoda v Anglijo
vsa angleška javnost strmi nad
osupljivimi uspehi "leteče bolhe",
ki očitno bijejo v lice vsem
aeromatičnim zakonom in ki je
za zrakoplovne inženirje po-
polna zagonetka. Iznajditelj "le-
teče bolhe" je francoski inženir
M. Henri Mignet.

Smrtna kosa

V ponedeljek zvečer je po
kratki in mučni bolezni premi-
nula v Glenville bolnišnici Ma-
rija Osredkar rojena Železnik,
v starosti 59 let, stanujoča na
1090 E. 77 St. Tukaj zapu-
šča žalostnega soproga Jožefa, hče-
ri Mary, omožena Speth, in
Pauline, omožena Malish, sina
Joseph in Edward, sestro Mrs.
Anna Hodly in več sorodnikov.
Rojena je bila v Dolenji vasi,
Polhov gradec blizu Ljubljane
kjer zapu-šča več sorodnikov. V
Ameriki je bivala 30 let ter je
bila članica društva Napredne
Slovenke, št. 137 SNPJ; dru-
štva Carniola Hive št. 493 L. O.
T. M. in društva Sv. Ane št. 4
SDZ. Pogreb se bo vršil v če-
trtek zjutraj iz hiše žalosti na
Calvary pokopališče pod oskrbo
Jos. Zele in Sinovi. Bodi ji o-
hranjen blag spomin, preosta-
lim pa naše sožalje!

1600 delegatov

Danes se je v Clevelandu za-
čela konvencija organizacije
poštne raznašalce, na katero
je prišlo 1600 delegatov iz vseh
krajev Zed. držav. Včeraj se
je vršila ogromna parada, v ka-
teri je korakala nič manj kot
37 različnih godb.

Zadušnica

Jutri ob 8. uri zjutraj se bo v
cerkvi sv. Pavla na E. 40 St.,
vršila zadušnica za pokojno A-
malijo Fajfar, ki je umrla pred
tednom dni. Družina pokojne
vabi prijatelje k vdeležbi.

Orkan na jugu: par- nik s 352 osebami na čereh

Trije parniki se borijo z
razjarjenim morjem, da
rešijo potnike in moštvo
ladje, ki se nahaja v stis-
ki v floridskih vodah.

MIAMI, 3. sept. — Morski or-
kan, ki obišče južne vode ob
tem let. času, je danes vrgel na
čeri pri Carysford Feef potniš-
ki parnik "Dixie," na katerem
se nahaja 235 potnikov in 117
oseb broječa posadka. Oljni
tovorni parnik "Reaper" se je
približal v bližino dveh milj do
ladje, katero valovi butajo ob
čeri, medtem ko sta dva druga
parnika istotako prihitela na
pomoč ter se nahajata nekaj
milj proč od pozorišča, da nu-
dita pomoč, v kolikor je v da-
nih razmerah mogoče. Neka o-
nabrežna rešilna ladja je zgodaj
zjutraj napravila nov poizkus,
da se približa ponesrečeni ladji,
potem ko se je prvi poizkus
vsled razburkanega morja po-
nesrečil. Največ upanja za re-
šitev ljudi, ki so na ladji, je v tem,
ker je orkan proti jutri začel
ponehovati.

Poročna dovoljenja

Poročno dovoljenje so dobili:
Anthony Miklich (19301 Ke-
wane Ave. in Rose Turk, 1426
E. 172 St.; Jack Sustaršič,
13404 Astor Ave. in Margaret
Check, 11218 Linnett Ave.; Jo-
seph Koman, 6304 St. Clair
Ave. in Ruth Pakiš, 6813 Edna
Ave. Bilo srečno!

Pouk za državljanstvo

Danes 3. septembra se prične
v Slov. Domu na Holmes Ave.
s poukom za državljanstvo.
Pouk, katerega bo vodila Mrs.
Menefee, se bo vršil vsak torek
in četrtek od 1. do 3. ure popol-
dne.

Kultura

Mladinski pevski zbori.

Tem potom se naznanja za-
stopnikom vseh mladinskih pev-
skih zborov, kakor tudi vsem
onim, ki ste pri zborih prevzeli
kakšno delo, da se vrši izvanred-
na seja v sredo, 4. septembra,
ob 8. uri zvečer v S. N. Domu
na St. Clair Ave., v spodnji dvo-
rani. Na tej seji je potrebno,
da ste navzoči vsi zastopniki in
delavci od vseh zborov, ker to je
zaključna seja skupnega kon-
certa, ki se vrši prihodnjo ne-
deljo. — Odbor.

"SLAVKOČI"

Vsi stariši pevcev mlad. pev.
zbor "Slavčki" ste vabljeni, da
se gotovo udeležite izvanredne
seje danes, 3. septembra, ob 8.
uri zvečer v navadnih prostorih
v S. N. D., na St. Clair Ave.
Tam se bodo dobile vstopnice
za skupen koncert, ki se bo vr-
šil v Music Hall. Kateri pa imate
vstopnice na rokah za raz-
prodajo, ste prošeni, da ostale
vrnete zadnji čas na seji, 3.
sept. — Odbor.

SAMOSTOJNA "ZARJA"

Jutri večer, 4. septembra, se
vrši seja upravnega odbora sa-
mostojne "Zarje". Na to sejo
naj pridejo tudi vsi člani veselice-
nega odbora ter člani program-
skega odbora. Seja se vrši na
domu predsednika. Prosi se, da
so gotovo vsi navzoči. — Pred-
sednik.

Hitler odredil prve velike manevre

BERLIN, 2. sept. — Vojaške
restrikcije, katere je naložila
Nemčija versajlska mirovna po-
godba, so bile danes dobesedno
vržene skozi okno, ko je nemška
armada prvič, odkar se je Nem-
čiji prepovedalo oboroževanje,
začela z "resničnimi" vojnimi
manevri.

Istočasno je tudi Francija,
posnemajoč Nemčijo in Italijo,
pričela s svojimi vojnimi "igra-
mi", med tem ko Anglija, katere
moč je na morju, vodi obširne
manevre svojih pomorskih sil.

COUZENS JE SE VEDNO NE- VARNO BOLAN.

ROCHESTER, 1. sept. — Se-
nator James Couzens iz Michi-
gana je danes že drugič dobil
nove krvi potom transfuzije, da
se ga ojači za posledicami opera-
cije, kateri se je podvr-
gel pred dvema tednoma. Nje-
govo stanje je povoljno, toda še
vedno resno.

Papež se ponuja Mus- soliniju za posre- dovalca

RIM, 1. sept. — Papež Pij je
danes ponudil Mussoliniju svo-
je posredovanje za preprečitev
vojne med Italijo in Abesinijo.
Na vrtu gradu v Gandolfu je
papež izjavil, da je katoliška
cerkev pripravljena dati itali-
janski vladi na razpolago vso
moč in vpliv, da se ohrani mir.
Vsi papeži so obsojali vojne, je
rekel Pij XI., in lahko bi se
smatralo, da ne vrši svoje dol-
žnosti, ako ne bi tudi on javno
ne pokazal, da ne odobrava gro-
zečega konflikta.

Papež se je posvetoval z va-
tikanskim tajnikom kardinalom
Pacellijem in jezuitom Tacchie-
Venturijem, ki stoji zelo blizu
Mussoliniju ter je pogosto nje-
gov svetovalec v važnih zade-
vah. Venturi je sporočil pape-
žu, da je laška vlada razočarana
nad govorom, ki ga je imel pa-
pež 28. oktobra pred katoliški-
mi bolničarkami, v katerem je
obsojal "vojno za podjarmlje-
nje." Rekel je, da vlada tolna-
či govor kot poizkus, da se u-
stvari razdor med italijanskim
ljudstvom. Italijanski katoli-
čani enodušno odobravajo vla-
dno podvzetje, je rekel jezuit.

Papež je nato opozoril, da je
v svojem govoru poudaril, da
on simpatizira z italijanskimi
potrebami za več zemlje, in da
je celo priporočal, da zainteresi-
rane velesile to upoštevajo,
da pa more kot predstavnik
Kristusa le obsojati vojno v
splošnem in vojno za podjarm-
ljenje specifično.

Tisoč gostov

Preko minulih treh dni se je
mudilo v slovenski naselbini v
Clevelandu do tisoč gostov iz
bližnjih in daljnih krajev. Naj-
več je bilo mladih ljudi, ki so
prišli na Olimpijado SSPZ in
pa na prireditve federacije
SNPJ. Razporeženje je bilo si-
lajno in upamo, da so vsi po-
setniki odnesli iz našega mesta
najlepše vtise.

Nagla smrt

Snoči je nanaglo preminul
dobro poznani rojak Frank Sod-
nik, doma iz Gorenjskega. Sta-
noval je na 864 E. 212 St. Po-
drobnosti bomo poročali jutri.

Kaj prinese koncesijska kupčija v Abesiniji?

Anglija odredila preiskavo, da dožene vlo-
go angleškega kapitala v kupčiji. Mussoli-
ni se peni od jeze.

Abesinske čete poslane na postojanke, kjer se pričakuje
prvih spopadov. Med prebivalstvo se deli plinske maske.

LONDON, 2. sept. — Angle-
ška vlada je danes odredila pre-
iskavo, da se dožene, če so v
koncesijski kupčiji v Abesiniji
zapleteni tudi Angleži in angle-
ški kapital. Korporacija, kate-
ra je dobila 75-letno koncesijo
za izkoriščanje naravnih virov
v Abesiniji, je bila v ta namen
inkorporirana v Zed. državah
ter se imenuje African Develop-
ment Exploration Co. Zanj je
izposloval koncesije Francis M.
Rickett, ki je angleški držav-
ljan. Kot se razume je v trans-
akciji v prvi vrsti vdeležen kapi-
tal Standard Oil Co. v New
Jersey.

Stališče, ki ga zavzema an-
gleška javnost je, da Anglijo
kupčija nič ne briga, ako je čis-
to ameriškega izvora, da je ne-
kaj čisto drugega, ako se dože-
ne, da so vanjo zainteresirani
tudi angleški interesi.

RIM, 1. sept. — Italijanski
vladni krogi besnijo nad kupči-
jo, katero je sklenil abesinski
cesar z ameriško-angleškimi ka-
pitalističnimi interesi. "Gior-
nalo D'Italia," ki je poluradni
organ premierja Mussolinija, je
objavil uredniški članek, ki sip-
lje ogenj in žveplo na Abesinijo
in Anglijo. Pravi, da Italija
nikakor ne bo priznala veljav-
nosti koncesij ter trdi, da je
Abesinija z njimi prelomila tri
različne pogodbe z Italijo. S
tem je končno dokazano, pravi
isti list, da Anglija ne brani
Abesinije pred Ligo narodov
zaradi kakih idealov, temveč
radi svojih lastnih sebičnih ko-
risti. Očita tudi Angliji, da se
je izkazala nevhvaležno vzpri-
č dejstva, da je Mussolini šel
pred par dnevi slovesno zago-
tovil, da Italija ne ogroža an-
gleških interesov v Afriki.

ADDIS ABABA, 2. sept. —
Abesinski cesar je danes z ozi-
rom na preiskavo, katero je od-
redila Anglija, podal izjavo, iz
katere se sklepa, da je koncesij-
je v Abesiniji izposloval ameriš-
ki kapital. Pred korespondenti je
svaril Anglijo, da naj drži ro-
ke proč od kupčije, rekoč, da
Abesinija kot suverena država
lahko razpolaga s svojimi na-
ravnimi viri, kakor sama hoče.
"Velika Britanija se gotovo ne
more vmešavati v koncesije,
katere se je dalo Zed. drža-
vam," je izjavil Haile Selassie.
Danes je abesinska vlada od-
redila na postojanke, kjer se
pričakuje prvih spopadov z ita-
lijansko vojsko, 5000 mož vo-
jaštva, ki je dobro opremljeno
z orožjem in municijo. Obenem
se je začelo med civilnim pre-
bivalstvom deliti plinske ma-
ske. Ko so se na ulicah poja-
vili vojaki s plinskimi maska-
mi, so med primitivnim prebi-
valstvom povzročili več strahu
kot pa radovednosti.

ZENEVA, 2. sept. — Krogi
pri Ligi narodov izražajo strah,
da bo koncesijska kupčija pod-
kurila Mussolinija k hitrejši
vojaški akciji proti Abesiniji
kot bi bil slučaj drugače.

Smrtna kosa

V nedeljo ob 8. uri zjutraj je
preminul v mestni bolnišnici Jo-
seph Hribar. V bolnici se je na-
hajal teško bolan osem dni. Star
je bil 69 let. Družina Hribar sta-
nuje na 1326 E. 55 St. Pokojni
je doma iz Višnjeverha pri Krš-
kem, fara sv. Križ. V Ameriko
je došel leta 1908, ter je mno-
go let delal v jeklarski tovarni
Republic. Zadnje štiri leta ni
delal nič in se je družino naha-
jala v bedi in pomanjkanju. —
Društvo, h kateremu je spadal,
dokler je delal, je moral radi
brezdelja opustiti. Pokojni zapu-
šča soprogo Ivano, rojeno Cerar,
doma iz Žalne na Štajerskem.
Truplo pokojnika bo ležalo na
mrtvaškem odru v pogrebem
zavodu A. Grdina in Sinovi, po-
greb pa se vrši v četrtek ob 9.
uri popoldne. Bodi mu ohranjen
blag spomin!

Naši državljani

Pretekli petek so bili na zvez-
nem sodišču v Clevelandu spre-
jeti v ameriško državljanstvo
sledenci naši ljudje: Ferdinand
Rukavina, Anton Jarc, Tony
Turk, Antonija Lipanje, Mary
Eusturin, Theresa Zihlerl, Ka-
tharine Eisenburgh, Jos. Kitzer,
Henry Jovich, Jos. Hrovat, Le-
onard Jack Baltus, Pauline Lun-
der, Frances Kodrich, Rozi Smo-
ljak, Rose Gerding, Anna Fi-
scher, Mary Okički, August Ce-
bron, Frank Valenčič, Antonija
Kaluza, Mary Černigoj, John
Beletič, Anna Bartol, Mary Mo-
rel, Paul Morel, Joe Kuret in
Pavlina Stare. Naše čestitke!

Poskušen samomor

V stanovanju Miss Dorothy
Miller na 10524 Superior je bil
v nedeljo zvečer najden smrtno
nevarno obstreljen policist Ma-
thias Nugent. Gre se očitno
za samomorilski poizkus radi
družinskih neprilic. Rani bo
najbrže podlegel.

Povratak iz domovine

Mrs. Mary Kožar, 6737 St.
Clair Ave., se je povrnila iz o-
biska v stari domovini. Pravi,
da se ji je zelo dopadlo tamk-
Prijetelji in znanci, ki bi
kaj zvedeli iz njih domovine,
je, jo lahko obiščejo v trgo-
vini, ker jim ima veliko za pove-
dati.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOST"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
6231 ST. CLAIR AVE.—HENDERSON 5811
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
VATRO J. GRILL, Editor

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto\$5.50
za 6 mesecev\$3.00; za 3 mesece\$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto\$6.00
za 6 mesecev\$3.25; za 3 mesece\$1.60
Za Zedinjene države in Kanado za celo leto\$4.50
za 6 mesecev\$2.50; za 3 mesece\$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
za 6 mesecev\$4.00; za celo leto\$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
Act of Congress of March 3rd, 1879

104

RAZVOJ RUDARSKÉ INDUSTRIJE V SLOVENIJI

Z ozirom na težke prilike, katere danes ogrožajo ne samo obstoj naše rudarske industrije, temveč še v veliko večji meri eksistenco deset in deset tisočev rudarskega življa, smatramo za potrebno, da statistično pregledamo njen razvoj in na ta način skušamo ugotoviti vzroke, ki so privedle do sedanjega neznosnega položaja.

Najprej je treba ugotoviti, da imamo v Sloveniji 21 rudnikov v obratu in sicer 19 premogovnih in 2 svinčena. Izmed premogovnikov sta 2, t. j. Zabukovca in Velenje državna, a ostali so privatni, med katerimi je Trboveljska premogovna družba s svojimi rudniki na prvem mestu. Saj dosega njena produkcija povprečno 83% vse produkcije. Svinčena rudnika Mežica in Črna sta pa last angleške družbe.

Leta 1913 je bilo zaposleno v premogovnikih Slovenije 7200, na rudi pa 623 rudarjev, skupaj 7823. Vrednost celokupne produkcije je znašala 18,800,000 zlatih kron. Delež premogovne produkcije je znašal, računano v okviru sedanjega državnega teritorija, 51.2%.

Sedaj pa pogledimo najprej, kakšna je bila produkcija premoga in kako se je gibaló število zaposlenega delavstva od prevrata dalje, t. j. do 31. decembra 1934. Treba pa je omeniti, da je bila v letu 1925-26 izvedena v vseh naših večjih rudnikih že dolgo pripravljena in dobro zasnovana racionalizacija dela, ki je imela za posledico redukcijo 3000 rudarjev v letu 1926, ne da je vsled tega produkcija padla, ampak se je še dvignila.

Produkcija, delavstvo in storitev:

Leto	V tonah produkcija	z v državi	Štev. delavstva	Storitev na leto	delavca	Štev. št. štov
1913	1,587,137	51.20	7203	220	710	310
1919	1,169,636		10499	110	366	300
1920	1,216,376		11596	104	346	300
1921	1,284,013		11872	103	366	300
1922	1,554,332		11216	159	463	300
1923	1,696,556		11452	143	493	300
1924	1,897,837		12568	151	500	300
1925	1,822,007	44.00	11896	130	500	300
1926	1,678,031	40.50	10169	160	533	300
1927	1,965,600	40.20	8747	225	750	300
1928	1,866,728	36.90	8800	217	723	300
1929	2,293,400	40.60	10709	214	713	300
1930	1,754,070	33.20	9089	193	726	266
1931	1,562,076	31.10	7751	202	808	250
1932	1,265,572	30.04	6788	186	881	214
1933	1,157,014	30.62	5843	204	971	204
1934	1,240,077	30.01	5674	205	1083	206

Iz zgoraj navedenih števil je razvidno, da se je stalež delavstva do konca leta 1934 zmanjšal napram letu 1913 za 1529 oseb ali za 20%; produkcija posameznega delavca pa se je dvignila za 353 kg na delavca in št. ali za 32%. Ta zvišana storitev delavca, povzročena vsled racionalizacije dela in skrajni priganjaškega akordnega sistema, zmanjšana poraba premoga, vsled elektrifikacije in splošne gospodarske krize, je povzročila tudi krizo v oddaji premoga.

K temu je treba še dodati, da se v naši državi od leta 1925 dalje vodi gospodarska politika, ki naše slovenske rudnike čimdalje bolj zapostavlja. To je najbolj razvidno iz števil, ki povedo, da je celokupna premogovna produkcija v naši državi padla od leta 1929 do konca leta 1934 na 75%, a produkcija premoga v Dravski banovini pa na 51%.

(Dalje v 6. koloni.)

Svobodomiselne Slovenke, SDZ

Cleveland, O.

V teku je kampanja za pridobivanje članstva pri naši lokalni organizaciji Slovenski Dobrodelni Zvezi. Le še nekaj tednov je čas, da se potrudimo in vpišemo nove kandidate v tej kampanji. V imenu društva "Svob. Slovenke" št. 2 in v imenu naše domače vzajemnosti, je moja želja privabiti in priklicati vse žene in dekleta, ki se zavedajo ter imajo namen in voljo koristiti samim sebi, društvu in celi organizaciji. Posebnosti v tej kampanji bodo razne nagrade, ter kontest za kraljico in princeze. Društvo "Svob. Slovenke" je izvolilo društveno tajnico Julijo Ivančič. Priporočam jo članstvu, da ji izkaže svojo naklonjenost s tem, da ji ne odreče ko bo vprašala pri kupovanju glasov. Razveseljivo je, da se zadnje čase naše mlajše članice z vso vnemo zanimajo za društvo. Že pri jubilejski slavnosti so veliko pripomogle z okrašenjem dvorane ter bile na uslugo kjerkoli se jih je vprašalo. Ta naša mlada dekleta imajo tudi svoj krožek, svoj odbor, same za sebe zborujejo in razmišljajo o idejah, ki bi bile vabljuje in prikladne za mladino. Znajo pa se tudi poveseliti in pozabavati prigrizno in dostojno. Petindvajset let je že minilo, odkar obstoji ta skupina. Precejšnje je število dolgoletnih in zavednih članic in čast vsem tistim, ki ste aktivne in se zanimate za društvo. Moja doba, kot uradnica vseh dolgih let, je čas, da se izteče, vidim pa in sem prepričana, da bo društvo napredovalo in procvitalo še bolj v bodoče, ker članice, starejše kot mlajše, stojijo trdno in vzajemno, se trudijo pomagati si medsebojno ter stremijo po izboljšanju in napredku. Za prihodnjo sezono ima društvo na programu poleg društvenih sej, obdržati tudi razne sestanke, ki so koristni v življenju. Med starejšim članom je mnogo izkušenj, med mladino pa so nove in sveže ideje, oboje pa se lahko izpolni v lepo harmonijo vzajemnosti in napredka. Kmalu bomo obhajali srebrni jubilej naše organizacije. Naša patriotska dolžnost je, da popravimo, kar smo zamudili. Mnogo imamo še moč in časa, ki bi bili potrebni pri organizaciji. Le nič od strani gledati, pridite med nas! Čim več bo članstva, več bo nasvetov in priporočil za izboljšanje in napredok organizacije. Vsaka organizacija pa je taka kot je njeno vodstvo in članstvo. Bridke izkušnje nas pa učijo, da se spoplojujemo.

Z željo, da se društvo "Svob. Slovenke" in cela S. D. Zveza ojači in poživí ob petindvajsetletnici, pozdravim vse članstvo.

N. Kalam, predsednica št. 2 S. D. Z.

Naša pesem

Euclid, O.

Ko smo se spomlad začeli pripravljati za skupni koncert naših mladih pevcev smo mislili, da čas ko bodo nastopili ne bo nikoli prišel, mislili smo da imamo časa na razpolago, da nismo vedeli kam s časom, pa je prišel tak hitro, da nam niso vse zadnje sedaj že časa primanjkuje. Dosti je bilo dela in skrbi in še imamo dela za izvršiti predno bo vse završeno, toda naše delo za ves ta naš trud bo plačano ko bo zaorila naša

pesem iz stoterih grl, v nedeljo popoldne, to bo naš praznik, ki bo marsikomu ostal v večnem spominu, to bo nekaj takega kar se ne sliši vsak dan, sploh se kaj takega ni še slišalo v tej deželi in tudi ne v stari domovini, da bi toliko otrok nastopilo v zboru in pelo prelepo slovensko pesem. Kdor bo zamudil to priliko, da ne bo šel poslušati, mu bo prav gotovo žal.

Zadnje skušnje oziroma vaje so pokazale, da je mladina zmožna se naučiti kar si je zahtevala za skupni nastop pod skrbnim vodstvom učitelja, pa tudi mladina je bila požrtvovalna in voljo so imeli do učenja, dokaz

za to je bilo nekatero hripavo grlo.

Da jim poplačamo ves ta trud moramo napolniti vse sedeže v mestni dvorani, šele potem ko bodo videli vse sedeže zasedene, bodo uverjeni, da upoštevamo njih trud in da ljubimo našo nam tako ljubo slovensko pesem.

Toraj rojaki, Slovenci, udeležite se tega koncerta in napolnite dvorano, stem bodo najbolj utrdili njih zaupanje v naše želje ki so, da se še nadalje sliši slovenska pesem v tujini, daleč proč od slovenske zemlje. Toraj v nedeljo vsi na plan.

A. Noč.

Zanimive vesti iz stare domovine

Hlod je ubil delavca.

V lepi soteski proti Dolini v gozdu nad takozv. Hudičevim mostom se je pripetila po nepravilnosti strašna nesreča, ki je zahtevala mlado življenje. V gozdu, ki je last Polajnarja Antona, posestnika pri Sv. Ani, so spravljali hlode delavci: Krč Ivan, Makar Mirko, Alič Janez in Klopčaver Jožef. Ker se je nekaj hlodov zataknilo na bregu, je šel 27-letni Klopčaver Jože do zagovozde za namenom, da bi hlode spravil navzdol. Ostali delavci niso polagali dovolj pažnje na svojega tovariša in so kmalu nato jeli spuščati hlode nemoteno naprej. Tako je zadel en hlod Klopčaverja, go vržel 10 metrov in mu zadal tak sunek v glavo, da je Klopčaver obležal na mestu mrtve. O nezgodi ostali delavci niso ničesar vedeli ter so delo mirno nadaljevali. Šele, ko ni bilo Klopčaverja od nikoder, so šli gledat, kje se nahaja, narkar se jim je nudila strašna slika. Delavci, ki je baje nesrečo zakrivil, je še nedoleten.

Aretacija nevarnega vlomilca.

Ljubljana. — Razne letoviške hišice in vile pri Ljubljani nad Ljubljano so bile zadnje mesece izpostavljene samovoljni zločinu. Te hišice in vile so last nekaterih bolj premožnih Ljubljancev, ki tam preživljajo svoj prosti čas. Kadar pa ni bilo lastnikov, so v te letoviške hišice vdirali vlomilci, pokradli tam vse, kar je bilo možno odnesti, niso se pa zadovoljili samo s tem, marveč so ostalo opremo po navadi temeljito upustošili in razbili vse, zlasti šipe in zrcala.

Tako je v noči na 4. januarja t. l. nekdo vlomil v letoviško vilo optika Jurmana ob Ljubljani. Tat je nekaj odnesel, še več, kakor pa je odnesel, je razbil in upustošil, tako da znaša škoda 10,000 dinarjev. Meseca maja je najbrže isti tat vlomil v vilo optika Franca Zajca ob Ljubljani ter odnesel za okoli 2000 Din blaga. Kakor smo poročali, je dne 19. julija nekdo vlomil v vilo bančnega uradnika Jurija Reicha na Hradeckem cesti ter odnesel raznih dragocenosti v vrednosti 18,300 Din. Podoben vlom je bil izvršen tudi 26. julija v vilo H. A. v Hradeckega vasi, kjer je tat odnesel raznih dragocenosti v vrednosti okoli 4000 Din.

Policija je dolgo časa poizvedovala, dokler ni prišla krivicu na sled. Te in morda še druge vloime imata na vesti 34letni čevljar Stanko Jereb iz Ljubljane in 30 letni mizar P. F. Policija je napravila pri P. F. hišno preiskavo ter je tam našla del blaga, ki je bil ukraden pri Jurmanu. P. F. je priznal, da je v Jurmanovo vilo vlomil Stanko Jereb, blago pa je dal spraviti pri njem. Prav tako je Jereb dobil pri njem podatke o razmerah v Reichovi vili ter

tudi tja vlomil. Ni pa prinesel spravila blaga k njemu, ker so vlomilce opazili ter je moral s plenom naglo odkuriti. Medtem ko P. F. priznava, da je sodeloval pri teh vlomih, pa Jereb vse taji.

Iz sodnih zapisov pobegnili

Ljubljana Rudolf Torkar, star komaj 26 let, ima prav burno preteklost za seboj. Pri vojaki je dosegel naredniško šaržo, pozneje je postal v Ljubljani policijski agent, a je bil odpuščen zaradi raznih pustoščin. Pustolovsko življenje je nadaljeval. Spustil se je v tihotapstvo kokaina in saharna ter postal eden glavnih "kokainistov," ki so lani izvrševali razne sleparije s ponarejenimi kokainom na račun raznih lahkovernih spekulativ, ki so skušali s tem mamilom priti do lahkega in velikega zaslužka. Nekega Ljubljancega je Torkarjeva družba opeharila kar za 24 jurjev. Pred malim senatom ljubljanskega okrožnega sodišča je bil Torkar 12. decembra lani obsojen zaradi sleparij s kokainom na 2 leti roba in je v sodbo potrdilo tudi apelacijsko sodišče. Torkar se je nahajal zadnje mesece v ljubljanskih zaporih. Bil je dodeljen v delavnico za metle. Dne 1. avgusta pa je izrabil ugodno priliko. V delavnici je pustil suknjič in kazensko čepico. Splazil se je skozi delavnico v kletne prostore in od tam nemoteno skozi glavna vrata v nekateri palače v sončno svobodo. Pobegnil je tako okoli 10.30. Opazili so njegov beg okoli 11 dopoldne, ko so začeli jetnikom deliti kosilo. Torkarja doslej še niso prijeli. Gotovo se potika okrog že v civilni obleki in bo skušal pobegniti čez mejo.

Plavalci v Parizu.

"Excelsior" je objavil daljši članek o zmagi jugoslovanskih plavalcev v Parizu nad francosko reprezentanco. List pravi, da pariški sproti krogi niso pričakovali takega franc. poraza. Pokazalo se je, da so jugoslovanski sportniki dejansko boljši in da so zares zaslužili zmago. Jugoslovanski plavalni sport se je zelo naglo razvil. Lani so Jugoslavlani prvič nastopili v Magdeburgu, letos so se že preizkusili med prve evropske plavalce.

Slomškova čaša v muzeju.

Vodstvu mariborskega muzeja je uspelo, da je kupilo lepo stekleno čašo, ki jo je rabil Slomšek. Na časi je na eni strani Slomškov grb, na drugi pa latinski napis: Anton Martin, po božji milosti knez in škof lavantinski. Čašo je prodala muzeju gospa Blacha.

Trojke.

V mariborski porodnišnici so prišli na svet trojčki, dva fantička in deklica. Mati je rečna viničarka iz Haloz, ki živi s svojo družino doma v največji stiski.

SKRAT

Temna noč je in lije kot škafa. Popotnik stoji na samotni cesti na deželi in se zaman skuša orijentirati. Nikjer ni človeka, da bi mu pokazal pot. Končno pride do razpotja in tam zagleda kol z napisom. S težavo je splezal po kolu, s težavo prižgal zadnjo vžgalico in čital — "Sveže prebarvano."

"Ata, ali se še spominjaš, kako si spoznal mamo?"

"Da, sinko. Bili smo pri kosilu — za mizo nas je bilo trinajst ..."

COUGHLIN ZOPET BRUHA SVOJ DEMAGOŠKI BOMBAST

(Dalje iz 1. str.)

je se "Avtomotive Industrial Workers Association."

"Pooblaščen sem vas obvestiti," je izjavil Coughlin na shodu, "da bo Unija za socialno pravico, ki šteje že skoro devet milijonov članov, stala za vami v vaši borbi za poštene življenjske plače."

Potem je radijski pridigar navil staro lajno, češ, da kapitalizem kot tak ni slab, pač pa ga je treba le "ozdraviti."

"Jaz ne prihajam pred vas, da bi mahal z rdečo zastavo," je dejal, "niti ne dvigam svojega glasu, da bi branil zmote madernega kapitalizma. Jaz še vedno verujem v nauk privatne inicijative. Jaz še vedno stojim za ustavo Zed. držav ter bi raje preživel vse ostale dni svojega življenja za železnim omrežjem kot pa da bi se pridružil onim, ki bi jo uničili v celoti. Jaz sem odločen boriti se za 100-procentno izvajanje cele ustave, vključivši sekcijo, ki pravi, da ima kongres pravico kovati in regulirati vrednost denarja—ono sekcijo, katero bi nekateri zapeljani kapitalisti in trnasti republikanci in demokrati radi pozabili, med tem ko se pripravljajo za kampanjo za ohranitev ustave.

"Ohraniti se mora ustavo v celoti, ali pa bo vsa ustava uničena in bo njeno mesto zavzel komunizem."

Drobž

V francoskem mestu Lille imajo svojo čudovitost: namreč pokopališče tihotapskih psov, ki so svojim gospodarjem pomagali tihotapiti tobak čez francosko-belgijsko mejo. V enem mesecu je bilo ustreljenih 60 takih psov.

Dekleta in žene

Sedaj je čas, da si naročite fino zimsko "STERLING" suknjo, najnovejše mode, direktno iz tovarne veliko ceneje kakor bode iste pozneje.

Izberite si vašo suknjo sedaj, plačajte nekoliko takoj in drugo pozneje.

Prosim, oglasite se, pišite ali telefonirajte, da vas peljem v tovarno, kjer si lahko izberete suknjo kakoršno sami želite in to od \$5.00 do \$35.00 ceneje kakor kje drugje.

Vam se priporočam

Benno B. Leustig

1034 Addison Rd.
ENDICOTT 8505

K divjim Indijancem

Pohod ekspedicije v deželo, ki je na ljevidu označena z belo liso

Iz New Yorka je odpotovala angleška ekspedicija, ki namerava na do ozemlja Indijancev Sabelcev v Andah. Iz tega ozemlja ni do danes živ še noben belokožec.

Pot gre najprej do Guayaquil vadorju, kjer se ekspediciji priključijo domača učenjaka. Od zadnje bele Haciende Leite, se prične pravi pohod slej neraziskano deželo. Tu se bodo raziskovalci poslužili mul, kanujev in vov, prečesto jim bo treba tudi krotiti skozi pragozdno goščavo, kjer ni noben ze.

Glavni namen ekspedicije je, da do Sabelcev, se z njimi spoprijateljijo stvari tako možnost, da jih bo vodja ekspedicije, stotnik Erie Lock, jal v nekem razgovoru, da nima muzeja na svetu niti enega okoliščina Sabelca. To je nad vse divji rod, ki sedni Indijanci imenujejo tudi "rod ljudi" (Avki), belokožci, ki so se njegovemu ozemlju, pa so mu navedli "rod ljudi duhov." Sicer pa ni še nikoli ložec stopil na njegovo ozemlje, to plačal s svojo glavno. L. 1927 je skupina perujskih delavcev do sem, Sabelci napadli in poklali do zadnjega. Ekspedicija torej res ne bo imela dela. Računati mora s tem, da bila tu najmanj deset mesecev, gotovo tudi leto dni in da bo velik del tega samo za to, da prepriča divjake, da s miroljubnimi nameni. Sele potem začela s svojimi študijami — če ne Indijanci že prej vseh raziskovalcev.

Mimogrede, pravi stotnik Lock, prodrli do skrivnostnega jezera ob črti gorovja Hanganatos. V tem jezoru poveduje staro izročilo, je skrit poklad Inkov, ki so ga tja spravili v žrešnostjo španskih osvajačev.

56 UR Z BALONOM V ZRAKU

Sovjetska vojna letala Rannov Bobikin sta se dvignila 31. julija v bližini Moskve in sta pristala 3. avgusta v bližini vasi Ivanovke.

Bila sta 56 ur v zraku in sta s se segla nov svetovni rekord. Dosežek kord te vrste je imel z 51 urami talec poročnik Seattle.

(Dalje iz 1. kolone)

Delež na celokupni produkciji let napram letu 1934 je padel od 51.2% na 30.01%. Glavna krivica, ki se pravi, da našim rudnikom, je njihovo stavljenje pri dobavah premoga nim železnicam. Tako so leta 1929 dobavah državnim železnicam še ostali privatni rudniki v državi v državnih rudniki pa z 28%. To se je konca leta 1934 z intervencijo g. stra Ullmanskega spremenilo tako, da jali naši rudniki državnim železnicam še samo 24%, ostali privatni 31% drž. rudniki pa 45 odst. To zaposlovanje naših rudnikov se pa namerava najnovejšim sklepom ministrstva, ta, počenši od 1. novembra t. l. s, slabšati za 3 odst. To znači, da bi ku 4 let izgubili 22 odst. od prvotne te.

Če mislijo gospodje, ki danes čajo v gospodarski politiki v državi je taka politika zdrava, potem jim povemo, da to ni res, temveč trdimo je to strašna socialna krivica nad tisoči rudarjev in njihovih družin, samo to, s tako politiko se upravlja lik del gospodarstva naše Dravsk. novine, kar gotovo ni v interesu drž. Govoriti o preselitvi rudarjev je sel, ker imamo tako veliko števil brezposelnih rudarjev, ki bi radi samo, če bi se jim nudila vsaj skromna možnost eksistence. Ker pa naši niso živina, temveč ljudje in hočejo ljudje tudi živeti, zato jim dajte zaslužek tam, kjer se jim to še vsi skromnem obsegu lahko nudi.

—J. Arh.

Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza

USTANOVLJENA 1908 INKORPORIRANA 1909

GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILLINOIS
Telefon: — PULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:
Vatro J. Grill, predsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
John Kvaritch, I. podpredsednik, Bridgeville, Penna.
Rudolph Lisch, II. podpredsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.
William Rus, tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
Mirko Kuhel, blaginjak, 245-47 West 103rd St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:
Mike Vrhovnik, predsednik, Huston, Penna.
William Candon, 1058 E. 72nd Street, Cleveland, Ohio.
Frank Laurie, 10 Linn Ave., So. Burgettstown, Penna.

POROTNI ODBOR:
Anton Zaitz, predsednik, Box 924, Forest City, Penna.
Steve Mauter, 4439 Washington Street, Denver, Colo.
Vincent Pugel, 1023 South 58th St., West Allis, Wis.

GLAVNI ZDRAVNIK:
Dr. F. J. Arch, 618 Chesnut St. N. S. Pittsburgh, Penna.

URADNO GLASILO:
"ENAKOPRAVNOST", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Vse pisma in stvari, tiče se organizacije, se naj pošilja na naslov tajnika, denar za Zvezo pa na ime in naslov blaginjaka. Pritožbe glede poslovanja upravnega odbora se naj naslavlja na predsednika nadzornega odbora. Pritožbe sporne vsebine pa na predsednika porotnega odbora. Stvari tiče se uredništva in upravnih uradnega glasila, se naj pošilja naravnost na naslov "ENAKOPRAVNOST", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

Abesinska Mata Hari

Vocero Manen, učenka polkovnika Lawrencea

Ime Vocero Manene ima v italijanskih poročevalnih službah v Mogadisku kaj neprijeten zvok. To ni nič čudnega, kajti Vocero Manen je najspetnejša abesinska vohunka, ki je svoji domovini storila že neprecenljive usluge.

Vocero Manen je učenka prelozlega mojstra angleške vohunke službe polkovnika Lawrencea. Bilo je l. 1917., ko je deloval Intelligence Service v Abesiniji s polno paro, da bi po to te države s centralnimi silami, posebej s Turčijo, in da bi strani Antante. V kraljevi palači v Addis Ababi so se dogajale skrivnostne stvari, a niti najhitrejši agenti polkovnika Lawrencea niso bili sposobni, da bi o njih kaj zvedeli, kajti v službi, ki so jo strankarski boji priložili v zmešnjavo, je bil poseben drugičen in vse bolj zaniman nego v drugih orientalskih deželah. Tedaj je padlo mlado žensko iz Amhare, pravo lepotico s skoraj evropskimi potezi. Lawrence jo je vzel v svojo šolo, v kratkem času ji je dal prvo nalogo, ki jo je izvedel z uspehom. V nekoliko tednov je postala ljubavnica osebnega adjutanta mladega negusov. Lawrence in je imela prost vstop v kraljevo palačo, adjutant je bil vdan opiju in mladi ženski preskrbeti dovolj nalo je komaj teden dni in Marj je prinesla polkovniku negus sklenil, ki jo je bil nekdaj udaril Ras Tafari, se je Jeanu je izgubil negus naklonil bogato pokojnino.

Ko so se začele prve sovražnosti z italijanske strani, so jo poslali v službo. Bila je pri kraljevi letalske bombe in reglajne stroje. Preoblečena v beračico je stikala okrog italijanskih vojaških transportov in Ababi je bilo vedno dobro počeno, kaj se dogaja. Ponoči se je spazila skozi črto italijanskih čet in je Abesince opozorila, da pripravljajo sovražniki velik pohod proti njihovim četam. Abesinci so se pravočasno umaknili in ušli uničenju. Italijani so zaman iskali v svojih vrstah in v vrstah svojih pomočnikov domačinov vohuna, ki je bil Abesincem vse izdal.

Toda pogumna abesinska Mata Hari je storila še več. Abesinski vojaki so jo spremenili po skrivnih poteh naravnost v italijansko ozemlje do Mogadiska. Tu so Italijanom zaigrali komedijo, ki so ji ti ročno šli na lim. Italijanske straže so mahoma zagledale, da zasleduje četica Abesincev neko žensko. Nekoliko strelav in Abesinci so pobegnili. Ženska, ki so jo Italijani smatrali za svojo agentko, pa se je rešila v italijanski tabor. Komandantu, češ, da mu mora zaupati važne stvari. Tako je dospela v italijanski glavni stan. Nihče je ni osumil česa hudega, ona pa je iz najbližje bližine opazovala stvari, ki so bile važne. Ponoči je izginila in spet so bili v Addis Ababi v posesti važnega materiala.

V letošnjem marecu je izvršila eno svojih nadzrejših dejanj. Abesinci so se pogajali z Japonci glede sklenitve vojaške zveze. Italijani so o tem nekaj zvedeli in jim je celo uspelo, da so dobili v roke izvršnih pogodbenega načrta. Seveda so njegov tekst takoj brzojavili v Rim, toda edino dokazilo, original načrta je moral biti še v Addis Ababi. Nihče ne ve, kako je Vocero Maneni uspelo, da je dospela v poslopje italijanskega poslanstva in se polastila tega važnega dokumenta, vsekako je bil še isti večer, ko so ga Italijani ukradli, spet v abesinskem vojnem ministrstvu. Za to dejanje je dobila Manen najvišji abesinski vojaški red, Etiopsko zvezdo, in veliko nagrado. Že prej je imela kot edina ženska Menelikovo kolajno.

Italijani so seveda poizkusili vse, da bi končali nevarno delovanje te ženske, toda doslej so bile vse njih zadevne akcije zaman. Nihče ne ve, kje je danes. Morda sedi mirno v Addis Ababi, morda pa je kje na neznanih stepah ali v gorovju na severu in jugu, da ponese kakšno vazalu važno negusovo sporočilo, morda je tudi na videz nedolžna služkinja kakšnega italijanskega častnika v Eritreji ali v Somaliji in morda opazuje iz najbližje bližine, kaj počne italijanski glavni stan. Vsekako ima kakšno važno misijo in prej ali slej bo svet zvedel.

Belokožec na Kitajskem

Kitajcu ne imponira beli človek iz igračami evropske kulture in s šalami njene tehnike

V času ko se obrača pozornost belega človeštva navzlic vsem zmedam in težavam, ki jih ima s samimseboj, na Daljni vzhod, kjer si Japonska v silni družinski drami rumenega plemena trdovratno in sistematično krči pot do nadvlade na največji celini sveta, je izdal angleški pisatelj A. T. Hobart knjigo "Olje za kitajske svetilke", ki daje v obliki romana zanimive vpoglede v nam drugače popolnoma nerazumljivo miselnost in delavnost tistih daljnih ljudstev.

Mlad ameriški inženjer je junak te zgodbe. Njegova naloga je, da bi kot agent velike petrolejske družbe ustanovil v neznanih predelih Mandžurije petrolejske postaje. To so naloge, ki odpirajo belim pridobitnikom sicer samo nove vire ogromnih dobičkov, a ki jih z najmilejšim izrazom označujejo kot "kulturno misijo." Mar ni to kulturna misija, če se trudi Amerika (in ne "v prvi vrsti" za to, da bi zaslužila) nadomestiti ubogim Kitajcem olje, ki ga pridobivajo iz domačih sadežev, s petrolejem? Ali ni to kulturno delo, če jim prinaša v njihovo temno zaostalost novo, svetlo luč?

Tako potuje mladi človek s tisoč težavami čez gorovja, po neznanih dolinah, po mogočnih rekah kot pravi pionir skozi deželo in mimogrede in nehoti se poglablja v kraje in ljudi. Seznani se najprej z rdečimi planjavami daleč na severu, ki so že blizu Sibirije. Prej je šel skozi ogromna riževa polja, sedaj se vrstijo ure in ure polja soje. Planjava je rodovitna, toda turobna. Na poljih so cele družine. V kamenitih koritih perejo stare ženske obleke. Vasi so čisto tihe, slišati je udar lesenih pralnikov ali enolični "i be i, i be er..." (101, 102), s čimer štejejo letino. Tiho je tako, da se sliši kako padajo zrna v posode. Povsod je turobnost.

Toda ljudje, ki prenašajo svoje življenje v prastari primitivnosti, imajo na obrazih več smehljaj. Smehljajo se tako, da je človeka od tega kar malo groza. Kmalu dobiš prepričanje da do njih ni nobenih mestov. Smehljajo se in kažejo vztrajno, ponižno vljudnost. Trgovci, ki mu hoče inženjer v katerem si bodi zapuščenem gnezdu predati zastopstvo petrolejske družbe, ga sprejme z besedami: "O velepoštovani, vzemite najboljši vzvišeni sedež, ki vam ga morem ponuditi jaz, najponižnejši trgovec v tem bednem mestu." Trgovci je župan. A morda je baš zavoljo tega v svojih izrazih tako ponižen. Vendar le v besedah. V resnici je ošaben, s tiho in neprijemljivo ošabnostjo nasproti tujcu, ki si domišlja, da Kitajca prekaša.

Kitajska s svojo 5000-letno zgodovino je vendar daleč nad vsem tem modernim gomaznjem ter ga opazuje s stočnim nasmehom! Ti trgovci in dostojanstveniki so kakor guma. Če pritisneš nanje se na videz vdado. Delajo to iz vljudnosti, a potem se sprožijo nazaj. Ne moreš jih prijeti. Kadar zagledajo svojo korist, pokažejo žilavost, ki je ne vzdrži noben Evropec. Utrudijo ga s svojim pasivnim in ljubeznivim odporom. Postanejo čisto majhni,

Društveni KOLEDAR

- SEPTEMBER**

2. septembra, ponedeljek — Konferenca vseh zastopnikov Federacije in društvenih odborov SNPJ društev izven mesta, v SDD, Waterloo Rd.

8. septembra, nedelja — Koncert vseh mladinskih pevskih zborov, popoldne v Public Music Hall, zvečer pa v obeh dvoranah S. N. D., St. Clair Ave.

14. septembra, sobota — Roustabouts Club, ples v spodnji dvorani SND, St. Clair Ave.

15. septembra, nedelja — Proslava 20. letnice društva Carniola Hive št. 493 TM v avditoriju S. N. D.

15. septembra, nedelja — Pikenik pev. zbora "Delavec" pri Zornu, Bradley Rd.

21. septembra, sobota — Društvo "Martha Washington", ples v avditoriju SND.

22. septembra, nedelja — Jugoslovanski Kulturni Vrt, predstava in banket v obeh dvoranah S. N. D.

28. septembra, sobota — Ples društva "Comrades" št. 566 SNPJ v avditoriju SND.

29. septembra, nedelja — Socijalistični klub št. 49 prireditel v SDD, na Waterloo Rd.

OKTOBER

5. oktobra, sobota — Club O'Pal ples v avditoriju SND, na St. Clair Ave.

5. oktobra, sobota — Co-operative Youth League, ples v SDD, na Waterloo Ave.

5. oktobra, sobota — Domača zabava pev. zbora "Cvet" v S. D. D., na Prince Ave.

6. oktobra, nedelja — Ples društva "Waterloo Camp" št. 291 WOW v SDD, Waterloo Road.

6. oktobra, nedelja — Proslava 25-letnice društva "Napredne Slovenke" št. 137 SNPJ v obeh dvoranah SND.

12. oktobra, sobota — Veselica Ženskega kluba Slov. Doma, na Holmes Ave.

12. oktobra, sobota — Ples prireditel društvo "Loška Dolina" v avditoriju SND.

13. oktobra, nedelja — Dram. društvo "Anton Verovšek" vprizori igro v Slov. Del. Domu, Waterloo Rd.

13. oktobra, nedelja — Predstava dram. društva "Ivan Cankar" v S. N. D.

19. oktobra, sobota — Društvo Slov. Sokolice št. 442 SNPJ prireditel ples v avditoriju S. N. Doma.

20. oktobra, nedelja — Ples Slov. demokratskega kluba v SDD, Waterloo Rd.

20. oktobra, nedelja — 10-letnica društva "Danica" št. 34 SDZ v SDD, na Prince Ave.

26. oktobra, sobota — Društvo "Veledit" št. 544 SNPJ prireditel maskeradno veselico v Sachsenheim dvorani, 7001 Denison Ave.

26. oktobra, sobota — Društvo "Vodnikov Venec" št. 147 S. NPJ proslava 25-letnice v spodnji dvorani S. N. Doma.

26. oktobra, sobota — Društvo "Strugglers S. N. P. J. prireditel Hallow'een ples v S. D. D., na Waterloo Rd.

26. oktobra, petek — 23rd Ward
- NOVEMBER**

2. novembra, sobota — Društvo "Commodores" št. 742 SNPJ prireditel ples v avditoriju SND.

3. novembra, nedelja — Proslava 25letnice društva "Mir" št. 142 SNPJ v Slov. Domu na Holmes Ave.

3. novembra, nedelja — Samostojna "Zarja", opera v avditoriju SND, St. Clair Ave.

3. novembra, nedelja — Prireditel kluba "Oreški" v SDD, na Waterloo Rd.

9. novembra, sobota — zabava Kluba "Ljubljana" v SDD, na Recher Avenue.

10. novembra, nedelja — Društvo "Slovenec" št. 1 SDZ 25-letnica v avditoriju SND St. Clair Ave.

10. novembra, nedelja — Koncert pev. društva "Soča" v Slov. Domu na Holmes Ave.

10. novembra, nedelja — Prireditel društva "V Boj" št. 53, SNPJ v Slov. Del. Domu na Waterloo Road.

10. novembra, nedelja — S. P. P. S. društvo "Cvet" prireditel perito v treh dejanjih v S. D. D., Prince Ave.

16. novembra, sobota — Plesno veselico prireditel društvo "Carniola Tent" št. 1288 T. M. v avditoriju SND.

17. novembra, nedelja — Skupna prireditel s programom društev 23, 27 in 45 S. D. Z. v proslavo 25 letnice S. D. Z. v obeh dvoranah S. D. D. Waterloo Rd.

17. novembra, nedelja — Blaue Donae, koncert v avditoriju Slov. Nar. Doma.

24. novembra, nedelja — Prireditel "Jadrana" v SDD, Waterloo Road.

24. novembra, nedelja — Prosvetni Odssek SND, prireditel v avditoriju SND.

24. novembra, nedelja — Koncert pevskega zbora "Zvon" v S. N. Domu, na 80. cesti.

27. novembra, sredo — Zabavni večer dram. društva "Anton Verovšek" v S. D. D., na Waterloo Road.

28. novembra, četrtek — Soc. Pev. zbor "Zarja" koncert v avditoriju SND, na St. Clair Ave.

30. novembra, sobota — Društvo Sv. Ane št. 4 SDZ, ples v avditoriju SND.

DECEMBER

1. decembra, nedelja — Prireditel Jug. Veteranov v avditoriju SND.

7. decembra, sobota — Veselica društva "Složne Sestre" št. 120 SSPZ v S. N. Domu na St. Clair Ave.

8. decembra, nedelja — Dram. društvo "Anton Verovšek" vprizori igro v SDD, na Waterloo Road.

21. decembra, sobota — Mlad. pev. zbor "Slavčki", domača zabava v avditoriju SND na St. Clair Ave.

22. decembra, nedelja — Božičnica Slov. Mlad. šole SND, nega pokroviteljstvom Prosvetnega Odsseka SND.

31. decembra, torek — Silvestrovo zabavo prireditel "Jadran" v

S. D. Domu na Waterloo Rd.

31. decembra, torek — Silvestrov Večer priredi direktorij SND, v avditoriju.

31. decembra Silvestrov večer — Pev. društvo "Soča" priredi zabavni večer v Slov. Domu na Holmes Ave.

1936

JANUAR

4. januarja, sobota — Ples društva "Napredne Slovenke" št. 137 SNPJ v avditoriju SND, na St. Clair Ave.

11. januarja, sobota — Ples društva "Naprej" št. 5 SNPJ v avditoriju SND, St. Clair Ave.

12. januarja, nedelja — Prireditel Združenih društev fare sv. Vida v avditoriju SND na St. Clair Ave.

18. januarja, sobota — Ples Interlodge League, v avditoriju S. N. D., na St. Clair Ave.

19. januarja, nedelja — Koncert Slov. godbe "Bled" v avditoriju S. N. D. St. Clair Ave.

25. januarja, sobota — Ples Samostojnega pev. zbora "Zarja" v avditoriju SND, St. Clair Ave.

26. januarja, nedelja — Proslava obletnice Slov. Nar. Doma, v avditoriju SND, na St. Clair Ave.

FEBRUAR

1. februarja, sobota — Plesna veselica društva "France Prešeren" št. 17 SDZ v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave.

2. februarja, nedelja — Javna telovadba Slov. Sokola v avditoriju SND St. Clair Ave.

8. februarja, sobota — Plesna veselica društva "Cleveland" št. 126 SNPJ v avditoriju S. N. D., St. Clair Ave.

9. februarja, nedelja — Koncert Workmen Sick Benefit Society, v avditoriju SND na St. Clair Ave.

13. februarja, nedelja — Predstava dram. društva "Ivan Cankar" v avditoriju SND St. Clair Ave.

16. februarja, nedelja — Koncert mlad. pev. zbora "Slavčki" v avditoriju SND St. Clair Ave.

3. SEPTEMBRA

V blag spomin

prve obletnice, odkar je umrl moj ljubljani soprog

Frank Cerkenik

Solza pada mi nešteta Leto dan je že minulo
tužno bije mi srce, kar si ti zapustil me.
Smrt pobrala meni je Tebe Vedno pa spomin ostal bo
moja nade, moje vse. v mojemu srcu večni čas.

Žalujoča soproga
MARY

DOBRA POSESTVA SE HITRO ODDAJO.

KUPITE SEDAJ!

10409 Barrett Ave., severno od St. Clair Ave.; 6 stanovanj; zidano poslopje; 6 sobe in kopalnica; vsako stanovanje; posamezna gorilna peč; razmere. Garaža; Uporabljati bi se tudi zamenjavo. Pogodba: Bančna financa \$12,000	10104-6 Bona Avenue, blizu St. Clair Ave.; 2 družinska hiša, 5 velikih sob, vsako stanovanje, lot 79x100. Pogodbi: Bančna financa \$4500
991 E. 131 St. 2 družinska hiša, 4 sobe na drugem nadstropju, stanovanjske sobe na tretjem nadstropju, lot 40x120. Pogodbi: \$1000 takoj, ostalo bančna financa. \$3800	991 East 64 St., severno od St. Clair Ave.; Leseno poslopje s 4 stanovanji, 4 "toilets" in 2 kopalnici. Dobri dohodki. Pogodbi: Bančna financa. \$4500
1280-82 E. 169 St., blizu Millwood; 2 družinska hiša, 5 sob vsako stanovanje; vse v dobrem stanju. Pogodbi: Bančna financa \$4500	396 E. 160 St. Trgovina in stanovanje s 8 sobami; parna gorilna peč. Pogodbi: \$1000 takoj, ostalo \$44 mesečno vključno davko \$3900
1319-21 E. 188 St., južno od St. Clair Ave.; 2 družinska hiša, 5 sob vsako stanovanje; dvoneta garaža. Pogodbi: \$1700 takoj, ostalo po \$42 mesečno, vključno davko \$4000	1268 E. 187 St., južno od St. Clair Ave.; velika hiša za eno družino; 5 sob in kopalnica na prvem nadst. 4 sobe na 2. nadst.; garaža; lot 50x140. Dayki \$51.13 letno. Pogodbi: Bančna financa \$4500
13721 McElhattan Ave., od E. 140 St.; Semi-detached s 7 sobami, garaža; blizu transportacije. V dobrem stanju. Pogodbi: Bančna financa \$3900	

The City & Suburban Co.

308-318 Anisfield Building, vogal E. 9th in Huron.—Main 1645

v glasbeni dvorani mestnega avditorija

Zvečer ples v Slov. Nar. Domu na St. Clair Ave.

VABILO NA KONCERT

Združenih mladinskih pevskih zborov

V NEDELJO, 8. SEPTEMBRA, 1935

ob 2:30 popoldne

Za svobodo in ljubezen

Marko Stojan
Roman iz Balkana.

"Dobro, Pyguris!" je dejal von Schratten, ugenivši njegovo željo, ter mu vrgel zlatnik. "Evo vam za trud! Hitite k Birbantini in v opozorite tudi njega. In zdaj — lahko noč! Naša visokost je zaspala."

Ostal je sam. Poslušal je na hodniku, dokler ni zavladal zopet mir po hiši; nato se je vrnil v sobo, spravil bodalce v žep in poiskal zveženj vetrihov.

"Jutri izvem, ali je policija ujela naše prijatelje ali ne!" je zamrmral sam pri sebi, plašč se nazaj proti Olimpijini sobi. "Za zdaj pa je glavno, da ohladimo njihovo zaveznico... Počakaj, kača italijanska!"

Ostal je pred Olimpijini vrati in pritegnil sapo. Prisluskoval je dolgo... napeto...

Olimpija je morala spati globoko spanje po vseh razburjenih dogodkih današnjega dne. Nobenega šuma ni bilo slišati iz njene sobe... nobenega diha.

Von Schratten je začel previdno odklepiti vrata; šlo je brez škripanja in brez težave. Stopil je v sobo, stiskaje ostro bodalce v desni roki, ter izvlekel električno žepno svetilko. Srdita, glasna kletev mu je siknila iz za zoba.

Olimpia je bila izginila!... Soba je bila prazna! Planil je dol in dregnil smrčnega vratarja:

"Kje je Italijanka;..."
"Tako mi Allaha, effendi... ni je več v tej hiši! Odsla je v največji naglici, takoj ko ste se vrnil v svojo sobo..."

Lahko si predstavljamo razpoloženje obeh malopridnežev, ko sta se sestala drugi dan na določenem kraju, da počakata Halil beja, ki jima je bil obljubil prinesiti zaslužen denar.

Plašno sta se ozirala na vse strani, kakor da bi sumila preganjalca in maščevalca v slehernem človeku, ki je stopil mimo njiju nekoliko počasneje, motreč z začudenjem razburjena obraza "prijateljev v trozevi".

Kočija se je bližala v naglem diru. "Kdo sedi poleg njega?" je vprašal von Schratten mahoma, kakor da ga je uščenila huda slutnja.

"Ne vidim ga dobro... Ah, zdaj — pozdravljeni, cekinčki!" Lopova sta se široko odkrila njegovi ekscelenci.

Kočija jima je bila v tem hipu tik pred nosom. "Vraga! Zakaj ne ukaže ustavit?" je hotel reči von Schratten.

"Diavolo! Mimo se pelje!" je zaječal Birbantini in prebledel pod temno poltjo svojih lic. Lopovoma so odpovedala ko-

koljenega od lovcev in prisiljenega v borbo na življenje in smrt...

O Birbantini pa niti ne govorimo. Italijan — ako je poštenjak — je sicer človek plemenitih in velikodušnih nagibov, vsaj za tistega, kdor zna vzbuditi njegovo simpatijo; toda korajžen je najbolj takrat, ko je nevarnost prav daleč od njega. In če velja to o dobrih Lahih — koliko bolj je resnično o lopovih, ki imajo slabo vest!

Nekaj časa sta se izkušala tolažiti.

"V hotel Des cinq Nations se niso vrnil," je menil Birbantini. "Vraga — če bi bil vedel večeraj, da bivajo z mano pod isto streho! Na kak način bi se jima že prišlo do živga... Toda, saj pravim: vrnil se niso; ali so jih pobili, ali pa prišli..."

"Samo da bi bilo res!" je vzdihnil nemški junak. "Kamen bi se mi odvalil od srca, če bi izvedel, da ložirajo v varnih prostorih kake carigradske ječe. A moje zaupanje ni preveliko; ti slovanski satani imajo vražjo žilavost: ubij ga sedemkrat — in sedemkrat ti vstane; prikleni ga še tako — sam Bog ne pomaga, da ne bi bil mahoma zopet prost!"

In tako sta zaključila da morata biti pazna in previdna, pripravljena vsak trenutek, da ju doleti plačilo.

"Prav resno preiščujem, kako bi jo odkuril," je dejal von Schratten. "Samo da bi držal Halil bej besedo... Nič prav se ne morem pomiriti nad tem, da se je poslovil snoči kar tako... ne da bi se doteknil glavnega vprašanja. Če noče plačati, kako naj ga primeva?"

"Iztožiti se res ne da," mu je pritrdil Birbantini. "Toda stoji!" je vzkliknil mahoma. "Halil bej je mož beseda! Vidiš... že se pelje! Evo ga!"

Pokazal je na elegantno kočijo, v kateri je sedel Halil bej z nekim drugim turškim gospodom.

Kočija se je bližala v naglem diru.

"Kdo sedi poleg njega?" je vprašal von Schratten mahoma, kakor da ga je uščenila huda slutnja.

"Ne vidim ga dobro... Ah, zdaj — pozdravljeni, cekinčki!" Lopova sta se široko odkrila njegovi ekscelenci.

Kočija jima je bila v tem hipu tik pred nosom.

"Vraga! Zakaj ne ukaže ustavit?" je hotel reči von Schratten.

"Diavolo! Mimo se pelje!" je zaječal Birbantini in prebledel pod temno poltjo svojih lic. Lopovoma so odpovedala ko-

OLD PEOPLE find way to keep breath wholesome

Halitosis (bad breath) quickly yields to Listerine, safe antiseptic and deodorant

Either because of stomach disturbances, food fermentation, or the wearing of false teeth, old people frequently have halitosis (bad breath). No wonder others consider them a nuisance. But now Science has found that the regular use of Listerine will often overcome offensive mouth odors due to the fermentation of tiny bits of food on mouth, teeth, or dental plate surfaces.

This safe antiseptic and quick deodorant works quickly. It cleanses mouth, teeth, and gum surfaces. Halts fermentation and putrefaction, a major cause of odors, and then counteracts the odors themselves.

Try using Listerine every two or three days. See how much more wholesome it leaves your mouth. How it sweetens your breath. Lambert Pharmaceutical Co., St. Louis, Mo.

Don't offend others - Check halitosis with LISTERINE

TOOK OFF 17 LBS. OF UGLY FAT

HEEDED DOCTOR'S ADVICE

Mrs. Robert Hickey, Roseville, Calif., writes: "My doctor prescribed Kruschen Salts for me—he said they wouldn't hurt me in the least. I've lost 17 lbs. in 8 weeks. Kruschen is worth its weight in gold."

Mrs. Hickey paid no attention to gossipers who said there was no safe way to reduce. She wisely followed her doctor's advice. Why don't you?

Get a jar of Kruschen to-day (lasts 4 weeks and costs but a trifle). Simply take half teaspoonful in cup of hot water every morning. All druggists.

lena, kakor da je treščilo med njiju. In resnično: Halil bejeva kočija je zdrčala mimo — tesno mimo, kakor v očividni posmeh. "Ekscelenca!" je kriknil Birbantini v svojem obupu; von Schratten je hotel storiti enako, a je samo zagrgal nekaj nerazumljivega.

Halil bej se je ozrl obenem s svojim odličnim gostom, postarnim gospodom s sivkasto brado. Njegove črte so igrale v škodoželjnem rezanju premetenega orientala; dvignil je roko z ohlapno kretnjo...

Morda jima je hotel mahitati v slovo?

Ne! Pokazal je na njiju! Pokazal — komu?

Preden sta se mogla začuditi njegovemu zagonetnemu vedenju, ju je obkolila množica pretečih obrazov. Krepke roke so ju pograbile za vrat in zapestja — osorni glasovi so kriknili vprek nekaj turškega... in malopridneža sta znala baš dovolj otomanskih drobtin, da sta jih razumela!

Bila sta jetnika turške policije!

V svojem strahu in razburjenju sta se komaj zavedala, kaj je sledilo. Policisti so razpehali množico, ki se je začel potekati vseh strani, porinili ju k zapretemu vozu, ki se je pojavil mahoma od nekdaj — gotovo je bil pripravljen v bližini! — in kmalu nato sta drdrala uklenjena v neznan smer, sedeča v temni kletki pod častnim nadzorstvom dveh zaprtih, ki sta ju motrila s prežečimi jastrebimi očmi.

Pogled skozi mrežo na malem okencu jima je pričal samo, da se vračata v Galato. In ko si je začela njuna kočija izbirati pot po galatskih ulicah, se ju je lotil trepet, ki je postajal tem hujši in prestrašenejši, čim dalje je trajala vožnja.

Bil je opravičen: kočija se je ustavila pred policijskim uradom v ulici Mumhane!

"To ne bo dobro, marki," je šepnil Nemec svojemu sopotniku. "Ali meni, da bo dobro? ... Donnerwetter!"

"Nasedla sva, dragi baron! Diavolo, diavolo!"

Pahnili so ju iz voza ter ju gnali pred turškega komisarja: bil je sirovina, kakor je že navada v tem stanu, ki živi v neprestanih stikih s samimi "finnejšimi" ljudmi — roparji, morilci, tatovi in drugim takim cvetjem človeške družbe.

"Kaj — baron! Kaj — marki! Tatova sta, lopova, zarotnika! V luknjo z vama!" je zarjul prijazni mož, kakor hitro sta mu poizkusila razložiti, da ima posla z nedolžnimi ljudmi.

Turška policija je toliko praktičnejša od naše, da ne ljubi dolgih in brezpomembnih zapisnikov. Ne da bi mučil naša znanca s kakršnikoli izpraševanjem, ju je izročil komisar ječarjem, ki so ju tirali po temnih hodnikih brez konca semter tja, in ju vrgli nazadnje v umazano luknjo z lesenim pogradom in vlažnimi, smrdljivimi tli. Okna ni bilo v tem prostoru; le skozi majhno linico nad težkimi okovanimi vrati je padalo nekaj medlega in bledega ter pričalo, da žive daleč tam zunaj ljudje na luči in zraku.

Sneli so jima spono in ju prepustili žalostnim mislim.

V topi potrtosti sta počenila vsak na svoj konec lesenega ležišča; tako jima je začel potekati čas — mučen in dolg, kakor je po navadi v ječah in zaporih. Ze je temnela blede lisa nad vrati njune temnice, ko se je oglašil Birbantini s čudnim, žalobnim glasom:

"Uuuu — hu — hu... mio Dio, kako sem nesrečen! Kaj premišljaš, dragi baron?"

"Ah, kaj vprašuješ! ... Do-oh-hoho-onnerwetter! Da naju je mogel tako opehariti! Prokleti turški lopov! Ti in tvoj satanski Halil bej! ..."

"Maledeto! Jaz nisem kriv... iskal sem svoj profit najmanj tako pošteno kakor ti! ..."

"Oh, mein Gott! ... Kaj naju čaka zdaj! ..."

"Kaj naju čaka! Kvečjemu par dni ob kruhu in vodi... Halil bej je umna glava, pa si je mislil: moj dolg je neiztrljiv — ako mi hočeta delati sitnosti, si stareta sama glavo! Da bi ga prav razumela, naju je dal za-

preti; čez nekaj časa naju spo- de, in vesela bova, da se je končalo vse tako srečno."

"Srečno pa že!" je zaškripal von Schratten in potipal nehoti svoj prsni žep. "Hvala Bogu!" je zastokal nehoti, čuteč, da je listnica z Javornikovo doto še na svojem mestu.

"Kaj hvališ Boga?" je vprašal Birbantini.

"Zato... kar tako... ker praviš, da ne bo hujšega..."

"Ne bo; za denar se obriševa, to je gotovo. In kvečjemu še majhna bastonada — da jih ohraniva v prijaznejšem spominu."

"Bastonada?!" je kriknil von Schratten; mrzla zona ga je obšla po vsem telesu.

"Da; petdeset... sto... dve sto šib po nagih podplatih — kakor pride. To je turška specialiteta."

"Mein Gott, mein Gott! ... zunaj njen brat, tu — bastonada! ... In to meni — avstrijskemu državljanu! Ha, prokleti mačkorejdec! Ti si me zapeljal v to kupčijo!"

"Ti pa mene, porco tedesco!" Temnica se je napolnila s cviljenjem, pokanjem in pridušanjem — izkratka z vsemi značilnimi glasovi ljutega pretepa med dičinima bratoma v trozevi, ki je trajal dobre četrt ure in se je končal šele takrat, ko so zarožljali ključni in je prinesel čemerikavi ječar vró vode in dva hlebca slabega kruha.

Spustimo zastor nad obupom dveh opeharjenih sleparjev in vrnimo se k usodam ljudi, ki so nam bližji in dražji."

IX.
Hasan effendi.

V strašnem položaju smo se razstali s svojimi preganjanimi prijatelji: kroginkrog sovražna Galata, na desni, na levi besneje preganjalcev — junaška šestorica pa v ulici brez izhoda, pred visoko hišo z močnimi, zaklenjenimi vrati.

Ivan je ležal nezavesten na pragu; vsi drugi so bili izmučeni od bega. Vedeli so, da bi bilo blaznost, spustiti se v boj s premočjo zasledovalcev, vedeli pa

so tudi, da zavisí ves uspeh njihovega smelega podjetja od teh par trenutkov svobodnega ravnanja, ki so jim še dani.

Kaj storiti? Kje iskati rešitve? ...

Zdelo se je — kakor v vseh nevarnih hipih — da beže sekunde z naglico divjih konj.

Vdati se? Dokazati, da so nedolžni?

Kdaj bi se jim posrečilo? Koliko tednov bi morali presedeti v zaporih, preden bi razklenila sultanova pravica svoje kremplje?

Ne, ne! ...

Cim dalje bliže je prihajalo hrumenje. Zdaj — zdaj so morale planiti iz za vogala besne postave. In potem je bilo izgubljenno vse.

Mahoma pa je prislusnila vsa

družba s tisto napeto pozornostjo, ki jo vzbudi vsak najmanjši dogodek v uri sile — takrat čuti srce, da je mogoča vsa čudežna rešitev.

Strašno kričanje se je bilo čelo v notranjosti hiše; hripavega starčevskega — tako obupno, žalostno in lesto, kakor da se brani za temi zaklenjenimi vrati tolpe napadajočih morilcev.

(Dalje prihodnje)

Oglašajte v —

"Enakopravnost"

ONLY IN NORGE DO YOU GET THE PLUS VALUE OF ROLLATOR REFRIGERATION

Part of the plus value in Norge is the plus cold-making power of the Rollator. It is able to make more cold than you'll ever need, is simple in construction, smooth in operation, uses hardly any current, is almost everlasting. By actual test, the Rollator improves with use.

The extreme efficiency and dependability of the Rollator is the basis of saving in both food and refrigeration. Rollator Refrigeration enables Norge owners to save up to \$11 a month.

THE ROLLATOR... Smooth, easy, rolling power provides more cold — uses less current.

SUPERIOR HOME SUPPLY
6401 - 05 Superior Ave.

NORGE

LIFE'S BYWAYS

